

-४ A serpent's fang (cf. आशी). -५ One of the eight chief medicaments (वृद्धि). -Comp. -उक्तिः, -चादः, -वचनम् (आशीर्वादः &c.) a blessing, benediction, expression of a prayer or wish; आशीर्वचनसंयुक्तं नित्यं यस्मात् प्रकृते S. D. 6; Ms. 2. 33. -विषः (आशीर्विषः) 'having poison in its fangs', a snake.

आशिक्षित (also आसिक्षित) *a.* Tinkling (as of the ornaments worn on the hands and feet); पादेन नपैक्षत मुन्द्रोणां संपर्कमासिक्षितपूरेण Ku. 3. 26.

आशित, आशिन् &c. See under आश.

आशिन् *a.* Ved. Aged; see आशिन्.

आशिर् *f.* [आशीर्यते पच्यते आ-श्री-क्रिप् Tv.] Milk &c. that is being boiled; (क्षीरादिकम् अपणद्रव्यम् Say.); the milk mixed with the Soma juice to purify it.

आशिर् *a.* Voracious. -१ Fire. -२ The sun. -३ A demon.

आशी [आशीर्यते उत्तरा, आ-शृ-क्रिप् पृष्ठो०] १ A serpent's fang; विषमाशीभिरनारं धमन्तः Si. -२ A kind of venom. -३ A blessing, benediction. -Comp. -विषः [आशीं विषमस्य] १ a snake; गस्तमदाशीविषभीमदर्शनैः R. 3. 57. -२ a particular kind of snake; कणशीविषभोगिनि प्रशमिते Ve. 6. 1.

आशी २ *A.* १ To lie or sleep on; कुसुमान्याश्चेरते षट्पदा: V. 2. 23. v. 1. -२ To pass (the night) in sleep. -३ To wish, pray for; सुशुमनस्याशयन्पुंस्वसुपाधावत शंकरम् Bhāg. 9. 1. 37. -४ To dwell, live, inhabit.

आशयः [आ-शी-अच्] १ A bed-chamber, resting-place, asylum. -२ A place of residence, abode, seat, retreat; वायुगंधानिवाशयात् Bg. 15. 8; अपृथक् U. 1. 45. v. 1. -३ Sleeping, lying down. -४ Receptacle, reservoir; विषमोऽपि विगाह्वते नयः कृतीर्थः पयसामिवाशयः Ki. 2. 3; cf. also words like जलाशय, आमाशय, रक्ताशय &c.; कामापिबति चाशयात् Mb. 12. 236. 24. -५ Any recipient vessel of the body; the आशयas are 7:- वात्, पित्त्, लेघन्, रक्, आम्, पक् (and गर्भ् in the case of women). -६ The stomach; आशयामिदीप्तिः Dk. 160. -७ Meaning, intention, purport, gist; अर्थेन्द्रियाशयज्ञानैर्भगवान्परिभाव्यते Bhāg. 12. 11. 22. इत्याशयः; एवं क्वेराशयः (oft. used by commentators; see अभिप्राय). -८ The seat of feelings, mind, heart; तन्मे दहति गात्राणि विषं पीतमिवाशये Ram. 6. 5. 6. अहमामा गुडाक्षरं संवेद्याशयस्थितः Bg. 10. 20; Mv. 2. 37. -९ Disposition of mind; द्रव्यस्वभावाशयकर्मकालैरकादशामी मनसो विकारः Bhāg. 5. 11. 11. -१० Prosperity. -११ A barn. -१२ Will or pleasure. -१३ Virtue or vice (as the eventual cause of pleasure or pain). -१४ Fate, fortune. -१५ Property, possession. -१६ A miser. -१७ A kind of pit (made for catching animals); आस्ते परमसंततो नूनं सिंह इवाशय Mb. -१८ N. of a tree (पनस). -Comp. -आशः fire.

आश् *a.* [अश्-न्यासौ उण्] Fast, quick -शुः Ved. १ 'The quick one', a horse. -२ Rice (ripening

quickly in the rainy season). -शु *ind.* Fast, quickly, immediately, directly; Bg. 2.65; वर्त्म भानोस्त्यजाशु Me.41,22. [cf. L. *acu*; Gr. *okus.*] -Comp. -आपस् *a.* obtaining quickly. -कारिन्, -कृत् *a.* १ doing anything quickly, smart, active. -२ operating quickly (as a medicine). -कोपिन् *a.* irascible, irritable. -क्रिया quick operation of a medicine. -ग *a.* swift, quick. (-गः) १ the wind. -२ the sun. -३ an arrow; पपावनास्वादितपूर्वमाशुः R. 3. 54, 11. 83, 12. 91 -गामिन् *a.* going quickly. *m.* the sun. -तोष *a.* easily appeased or pleased. (-षः) an epithet of Śiva. -पत्री a tree which yields frankincense (शळकीलता). -पत्वन् *a.* flying quickly. -फलः A kind of weapon. -बोध *a.* teaching quickly, N. of a treatise of grammar. -या *a.* going quickly. -*ind.* quickly. -व्रीहिः rice ripening in the rainy season. -षेण *a.* Ved. having swift arrows. नम आशुषेणाय चाशुरथाय च Rudra. -संघेय *a.* Easy to be joined together or reconciled. -हेमन् *a.* running on quickly, urging the horses. -हेषस् *a.* Ved. quickly neighing; having quick horses, quickly praised; (शीवशब्दायमान). N. of the As्वins.

आशुत्वम्, -ता Quickness, speed.

आशुमन् *ind.* Quickly; यथा मनो मनस्केतैः परापनत्याशुमत् Av. 6. 105. 1.

आशीमत् *m.* [आशीर्भवः इमनिच्] Quickness.

आशुशुक्षणि *a.* [आ शृ॒ सत् अनि U.१. 2. 102] १ Being worshipped on account of shining very quickly, or causing sorrow to one's enemies (Say.). -२ Shining forth. -णिः १ Wind, air. -२ Fire; Bhāg. 8. 19. 26; मन्त्रपूतानि हर्वीषि प्रतिगृह्णात्येतत् प्रीत्याशुशुक्षणिः K. 44. cf. also Bhāg. 8. 19. 26.

आश् *a.* Quick, fast (Ved.).

आशोकुटिन् *m.* A mountain.

आशोकेय *a.* (-यी *f.*) [अशोक-ठञ्च] (A place &c.) Near an Asoka tree.

आशोषणम् The act of drying.

आशौचम् [अशुचेर्भवः अण्; P. VII. 3. 30] Impurity, see अशौचम्; दशाहं शावमाशौचं सपिष्टेषु विर्यते Ms. 5. 59, 61, 62, 74, 80; Y. 3. 18. -निर्णयः N. of a work.

आशौचिन् *a.* Impure.

आश्र्ये *a.* [आ-चर्-प्यत् सुद् आश्र्यमनित्ये P. VI. 1. 147] Marvellous, wonderful, extraordinary, astonishing, strange, curious. आश्र्यौ गवां दोहोऽगोपेन Sk.; तदनु वशः पुष्पमाश्र्यमेवाः R. 16. 87; °दर्शने मनुष्यलोकः S. 7. -र्यम् १ A wonder, miracle, marvel; किमाश्र्यं क्षारदेशे प्राणदा यमदूतिका Udb. कर्माश्र्याणि U.1. wonderful deeds; K. 65; Mv. 1; Bg. 11. 6; 2. 29. -२ Surprise, wonder, astonishment; °मय Bg. 11. 11. -३ A strange appearance, prodigy. -४ (Used as an exclamation) A wonder, how strange or curious; आश्र्यं परिपीडितोऽभिरमते यच्चातकं